

Budišovice * Čávisov * Dolní Lhota * Háj ve Slezsku * Hlubočec * Horní Lhota * Hrabyně * Kyjovice * Mokré Lazce
Nové Sedlice * Pustá Polom * Štítna * Těškovice * Velká Polom * Dolní Životice * Jakartovice * Jezdkovice * Lhotka
u Litultovic * Litultovice * Mikolajice * Mladecko * Otice * Slavkov * Štáblovice * Uhlířov * Branka u Opavy * Březová
Budišov nad Budišovkou * Černná ve Slezsku * Hradec nad Moravicí * Chvalkovice * Kružberk * Melč * Moravice
Nové Lubčice * Radkov * Raduň * Skřipov * Staré Těchanovice * Svatáňovice * Větkovice * Vršovice * Bratřkovice
Brumovice * Hlavnice * Holasovice * Neplachovice * Sosnová * Stěbořice * Vřesina * Velké Heraltice * Dobruslavice

Zpravodaj Místní akční skupiny Opavsko

LeaderFEST 2011 aneb Setkání Leaderů evropských zemí

Mezinárodní konferenci "LeaderFEST 2011", která se uskutečnila ve dnech 17. - 18.května 2011 v historickém městečku Štramberk, Moravskoslezský kraj, Česká republika přálo počasí a návštěvníci byli okouzleni historií a krásou "Moravského Betlému".

Po dvou letech se opět Severní Morava stala Leadrem České republiky. Severomoravské MAS spojily síly a uspořádaly setkání, které ještě naše země v programu LEADER nezažila. Čísla berou dech a přes všechny problémy můžeme říci, stálo to za to.

Pár čísel, která možná zaujmou.

Mezinárodní konference LeaderFEST 2011, aneb setkání Leaderů evropských zemí se konalo ve dnech 17. a 18. května 2011 v historickém městě Štramberku.

Zúčastnilo se jí celkem **528** osob, z toho bylo **214 účastníků ze zahraničí**.

Zastoupeny byly místní akční skupiny a organizace

zabývající se rozvojem venkova ze 13 zemí, a to: Slovenska (72 osob), Polska (17 osob), Litvy (74 osob), Lotyšska (4 osoby), Estonska (10 osob), Maďarska (2 osoby), Bulharska (7 osob), Srbska (3 osoby), Makedonie (2 osoby), Francie (20 osob), Itálie (3 osoby), Skotska (2 osoby) a Česka (314 osob).

Prezentace se odehrávaly na 5 místech města Štramberku a účastníci měli možnost shlédnout celkem 48 prezentací a dokumentů: 14 dokumentárních filmů o venkově, 4 prezentace + terénní výprava o geoparcích, 9 prezentací v oblasti - Inovace v projektech LEADER, 10 prezentací v oblasti - projekty spolupráce, 11 prezentací v oblasti - příklady dobré praxe

... pokračování na str.3

Úvodní slovo předsedy MAS Opavsko

Vážené dámy a pánové,

čas je neúprosný, a tak jsme se ocitli na hranici roku 2011. Končí se první období, po dlouhé zimě nastalo krásné jaro. Léto se neúprosně hlásí a myslím, že si všichni zasloužíme trochu volného času. Naše sdružení se velmi aktivně zapojilo do přípravy LeaderFESTU 2011, které připravovalo Krajské sdružení Místních akčních skupin v Moravskoslezském kraji. Ve Štamberku se v polovině května sešlo 214 zahraničních zástupců místních akčních skupin ze 13 zemí. Celkový počet návštěvníků i účastníků včetně zástupců České republiky byl 528 osob.

Ti, kteří se zapojují do činnosti MAS Opavsko, mohli navštívit Štamberk a přesvědčit se, že program LEADER žije. Byl to velmi krásný pohled, jazykový babylon, myšlenky z celé Evropy a přesvědčení, že naše snažení má smysl. Vnímali jsme, že tato cesta přináší pro náš venkov mnoho dobrého napříč všemi zeměmi. Ti, kterým se náš zpravodaj dostal do rukou poprvé, jsou možná překvapeni, jak velký rozsah LEADER má a v jakých partnerských vztazích se naše sdružení MAS Opavsko a tím i celý náš region spojuje. Aby toho nebylo málo, na konci června bude náš region hostit zástupce 6 zemí, kteří zde stráví celý týden. Ano, Opavsko je zajímavé a my se budeme i nadále snažit ukázat náš region Evropě jako oblast, kterou stojí zato přijet navštívit, poznat a užít si zde svůj volný čas v nádherné krajině. Budeme rádi, když nám pomůžete i Vy ...

Předseda výboru Jiří Krist

MAS Opavsko učí, jak správně pracovat s veřejností

V průběhu ledna až března jsme prováděli opakovaná školení na území celé Severní Moravy. Proběhly celkem 4 dvoudenní kurzy pod názvem „**Rovné příležitosti ve venkovských místních partnerstvích**“. Školení byla obsazena zástupci obcí, neziskových organizací, škol a podnikatelů. Šlo o vstupní informativní školení, které sloužilo k motivaci osob do celoročního rekvalifikačního kurzu, který byl zahájen v dubnu tohoto roku. Osobnost jednotlivce a její role ve vytváření partnerství. Toto jsou oblasti, ve kterých se účastníci rozvíjeli:

1. **Týmové role využívání potenciálu jednotlivců při týmové práci**
2. **prezentace, aktivní komunikace a naslouchání**
3. **kreativita v komunikaci**
4. **rovné příležitosti, vyvážení rodinného a pracovního života**
5. **pracovní příležitosti - měnící se podmínky pracovního trhu, vliv věku, pohlaví a zkušeností jednotlivců, jak čelit měnícím se podmínkám na pracovním trhu**
6. **komunitní plánování partnerství jako optimální nástroj pro rozvoj života v obci, řešení přinášená místním partnerstvím**
7. **asertivita, relaxace, optimální životní styl**

Samozřejmě jsme se jen neučili. V rámci programu jsme prováděli řadu cvičení a aktivit pro udržení pozornosti a stmelování skupiny. Školení proběhla 2 x v Bartošovickém zámku, jedenkrát v Hradci nad Moravicí a 1x ve Lhotě u Háje. Zájemci, které zaujala tato problematika, nyní pokračují v celoročním kurzu a stanou se v příštích letech koordinátory ve svých bydlištích... Držíme jim palce.

PRACOVNÍCI MAS OPAVSKO

Ing. Jiří Krist
předseda sdružení MAS Opavsko

Mgr. Vladislav Kos
ředitel organizace - manažer SPL

Tel: 736 484 636
email: kos@masopavsko.cz

Ing. Iva Cahelová
projektový asistent

Ing. Kateřina Gřondilová
ekonom organizace

Tel: 731 109 377
email: cahelova@masopavsko.cz

Tel: 733 763 010
email: grondilova@masopavsko.cz

LeaderFEST 2011

aneb Setkání Leaderů evropských zemí

MINISTRY OF AGRICULTURE OF THE CZECH REPUBLIC

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

CELOSTATNÍ SÍŤ PRO VENKOV

... pokračování z úvodní strany

Program začal již 16.5.2011 večer na neformálním setkání u Štramberské trúby, kde hrála cimbálová muzika a všichni se vzájemně poznávali.

Ukázka lidových tanců v podání dětí z folklorního souboru BURIANKY

O program se na náměstí staralo několik folklorních a divadelních souborů

Ukázka lidové tvorby - paličkování

Druhý den 17.5. již začal program naostro. Od 10 hodin rána do pozdní noci mohl náhodný turista slyšet řadu evropských jazyků a překvapeně sledovat přechody jednotlivců i skupin po celém městě. Každý si mohl najít „svůj šálek kávy“ informace na workshopech, ochutnávku regionálních produktů, kulturní vystoupení hudebníků a tanečníků, rozjímání při koncertech v kostele...

Program 17.5. byl opravdu plný, pro vaši představu: venkovský jarmak s možností zakoupení převážně výrobků, které mají certifikát regionální značky. Jednalo se o perníčky, medové šifly, bižutérii a výrobky z ovčí vlny z moravského Kravařska, výrobky z kostí a medovina z Górolska, certifikované výrobky z Hané, Moravského krasu a další. Kulturní vystoupení se uskutečnila na pódiu na náměstí, kde vystoupil například folklorní soubor „Burianky“, „Mlynářská kapela“, „Fajnė pustějovské děvuchy“ a další. V kostele pak chrámový soubor N. Hoštice, pěvecký chrámový sbor Bernardini. V amfiteátru se v podvečer uskutečnilo vystoupení místních ochotníků s hrou „Divotvorný hrnec“.

Poslední den LeaderFESTU se soustředil na budoucnost programu LEADER nejen v naší zemi. Konference s názvem „LEADER 2014+“ se snažila ukázat cestu, jakým způsobem se bude LEADER vyvíjet v dalších letech. Příkladem může být strategický poziční dokument Národní sítě Místních akčních skupin České republiky pro přípravu politik rozvoje venkova v rámci programovacího období 2014-2020.

LeaderFEST 2011 skončil, ale program LEADER je tady stále a proto věříme, že využijeme aktivně následující roky, aby mohl dále vzkvétat nejen náš region.

Účast na školeních a prezentacích byla hojná

Příjem žádostí a výsledek výběru projektů

Mas Opavsko má za sebou třetí vyhlášení Výzvy programu LEADER. Stále se ukazuje, že zájem žadatelů roste. Letos jsme přijali 39 projektů. Bohužel jeden projekt jsme byli nuceni vyřadit pro formální důvody. Dalších 38 projektů bylo předáno hodnotitelské komisi.

Příjem žádostí probíhal od 11. do 24.5.2011. Samozřejmě většina žádostí byla předávána v posledních den, a tak bylo v kanceláři MAS velmi živo. Následovala kontrola a doplňování projektů.

7.6.2011 proběhlo předání projektů výběrové komisi a také se tento den odehrálo veřejné slyšení žadatelů v kině v Hradci nad Moravicí. Zde měli možnost prezentovat své projekty a vysvětlit cíle svých projektových záměrů.

20.6.2011 potvrdil Výbor sdružení výběr projektů a ty byly odevzdány na regionální pracoviště SZIF, kde dojde k jejich další kontrole.

Držíme palce našim vybraným žadatelům. Všem, kteří podali projekty a bohužel nebyli vybráni, přejeme mnoho úspěchů v následujícím roce a nabízíme samozřejmě pomoc při úpravách projektů, případně při zpracování nových projektových záměrů.

SEZNAM SCHVÁLENÝCH PROJEKTŮ

FICHE/ Pořadí	Název projektu	Název žadatele
2/1	Stavební oprava kostela sv. Martina v Pusté Polomi	Římskokat. farnost Pustá Polom
2/2	Zpřístupnění objektu fary v obci Radkovic	Obec Radkov
2/3	Stavební úpravy barokní stodoly v Holasovicích	Obec Holasovice
2/4	Využití bývalého ovčína pro muzeum Slezský venkov v Holasovicích II	Slezský venkov, o.s.
3/1	Chvalíkovice občanům - bezdrátový rozhlas, veřejné osvětlení, zeleň a mobiliář	Obec Chvalíkovice
3/2	Veřejné prostranství se zpevněnou plochou a herními prvky v místní části Zadky	Obec Neplachovice
3/3	Novostavba zpevněných ploch, pergoly a kaple, kostel Stěbořice	Římskokat. farnost Stěbořice
3/4	Veřejné osvětlení, mobiliář a zeleň v obci Štítina	Obec Štítina
4/1	Občanská vybavenost ve Lhotce u Litultovic	Obec Lhotka u Litultovic
4/1	Stavební úpravy mateřské školy a hasičské zbrojnice	Obec Branka u Opavy
4/2	Moderní vybavení učeben v budově mateřské školy včetně výměny okenních výplní	Obec Vřesina
4/3	Kulturní dům Mladecko - vestavba sociálního zařízení	Obec Mladecko
4/4	Multifunkční dům	Obec Brumovice
4/5	Stavební úpravy hasičské zbrojnice v obci Dolní Lhota	Obec Dolní Lhota
4/6	Modernizace sportoviště v areálu TJ Sokol Háj ve Slezsku	TJ Sokol Háj ve Slezsku
4/7	Úprava ústředního topení a plynoinstalace objektu občanské vybavenosti v Nových Sedlicích	Obec Nové Sedlice
4/8	Stavební úpravy podhledu stropu a osvětlení stávající tělocvičny v Dolních Životicích	Obec Dolní Životice
4/9	Stavební úpravy 1.PP mateřské školy v Kyjovicích	Obec Kyjovice
4/10	Rekonstrukce sportovního hřiště	Obec Otice
5/1	Keramická dílna v Jezdkovicích - pec pro výpal keramiky	Zdeňka Orlíková
5/2	Podpora biomasy - peletky z odpadu stolařské dílny	Libor Martínek
5/3	Nákup stroje pro stavební práce	Luděk Schweidler
5/4	Programové a technické vybavení firmy STUDIO-D Opava s.r.o.	Studio-D Opava s.r.o.
6/1	Nákup štěpkovače	Zuzana Scheidelová, f.o.
6/2	Pořízení štěpkovače a strojního zametače	ZD Hraničář, Loděnice
7	Zvyšování kvality skladování v AG družstvo Kružberk	AG Družstvo Kružberk
8/1	Modernizace jezdeckého areálu JK Agrostyl Otice	Jezdecký klub - Agrostyl - Otice

SEZNAM NEVYBRANÝCH PROJEKTŮ

Pořadí	Název projektu	Název žadatele
1	Obnova objektu hasičské zbrojnice a obecního úřadu	Obec Kružberk
2	Multifunkční prostor pro zábavu a odpočinek, Žimrovice, I. Etapa	TJ Papíry Žimrovice
3	Sportovní hřiště 30x15m Morké Lazce	Obec Mokrý Lazce
4	Zateplení objektu mateřské školy v Jezdkovicích	Obec Jezdkovice
5	Multifunkční kulturně - společenský dům	Obec Velké Heraltice
6	Společenské centrum hasičů ve Velké Polomi	SDH Velká Polom
7	Rekonstrukce fary Litultovice a její přístavba	Římskokat. farnost Litultovice
8	Nákup mobilního pódia, zastřešení barevného nasvícení pódia a ozvučení pro pořádání větších akcí	Na Okraji
9	Pospolitě Mikolajice	Obec Mikolajice
10	Mobilita zájmových složek obce - podpora zájmové činnosti společenských složek v obci Těškovice	Obec Těškovice
11	Výměna oken v ZŠ Halaškovo nám. č. 178 Budišov nad Budišovkou	Město Budišov nad Budišovkou
12	Rekonstrukce a modernizace dětského hřiště v obci Čavisov	Obec Čavisov

Čtyřlístek centrum pro osoby se zdravotním postižením

Čtyřlístek - centrum pro osoby se zdravotním postižením Ostrava je organizací pro mentálně postižené, resp. pro osoby s mentálním postižením v kombinaci s tělesným nebo smyslovým postižením. Ve stávající budově Domova na Liščině je zcela nedostačující propojovací chodník mezi budovami A a B, který je úrazu nebezpečný, oplocení budovy je taktéž nevhodné a zdaleka neplní svou funkci. Současná dispozice pokojů nedovoluje naplnění cílů standardů kvality sociální péče a transformačního procesu. Cílem projektu je rozvoj vybavenosti budovy a procesu transformace, prostřednictvím vybudování nových pokojů (transformace), oplocení a chodníku (vybavenosti areálu). Plánové aktivity budou realizovat zaměstnanci organizace Čtyřlístek.

Čtyřlístek poskytne klientům, rodičům, zaměstnancům a v neposlední řadě návštěvníkům, moderní a kvalitně vybavený komplex budov. Projekt značně podpoří životní podmínky uživatelů, naplní proces transformace, z čehož vyplývá přiblížení klientů organizace co nejvíce k životu v přirozeném prostředí.

Tento projekt byl podán 7.6.2011 v Ostravě na Regionální radě Moravskoslezsko. Projekt prošel administrativní kontrolou a v průběhu měsíců září, října budeme znát výsledky. Celkové výdaje projektu dosahují necelých 10 mil. Kč.

Školení, školeníčko Učíme se psát projekty v programu LEADER

Jako již tradičně i letos jsme připravili školení pro případné zájemce o zpracování projektu v programu LEADER. Setkání se odehrála opět napříč naším územím. První školení proběhlo již v únoru v obci Hlavnice. Počet zájemců byl opravdu velký. Školení bylo všeobecné, určené pro všechny zájemce. Přišlo celkem 63 osob. Druhé školení proběhlo v Loděnici, účast 15 osob a již se zaměřilo na podnikatele a zemědělce. Třetí školení proběhlo v obci Hrabyně. Zde jsme informovali zástupce obcí o možnostech a změnách v programu LEADER. Celkem 14 starostek, starostů a dalších zástupců. Musíme rozhodně poděkovat všem za pohostinnost v příjemném prostředí.

Realizované projekty Výzvy č. 2/2010

Rozšíření volnočasových aktivit v obci Chvalíkovice o vybudování dětského hřiště s posezením pro rodiny

Byl vybudován funkční areál pro trávení volného času dětí, mládeže a rodičů. Projekt představuje trvalé zlepšení podmínek pro život v obci Chvalíkovice, má pozitivní vliv na občany okolních obcí a příměstských oblastí (Branka u Opavy, Opava, Hradec nad Moravicí...), kteří jej mohou využívat.

Stěbořice - rekonstrukce zpevněných ploch, kostel

Předmětem projektu je rekonstrukce zpevněných ploch, ozelenění prostranství okolo kostela a rekonstrukce vstupní brány. Jedná se o majetek Římskokatolické církve, který spravuje pověřený správce. Realizací projektu bylo rekonstruováno 325 m² pochůzních ploch, které jsou přístupem ke kostelu v obci Stěbořice. Řešené prostranství bylo vybaveno chybějícím mobiliářem (stojan na kola, lavičky a odpadkový koš). Současně došlo k ozelenění ostatních ploch v prostorách kostelní zahrady. Celkově byl projektem posílen estetický dojem veřejného prostranství v centru obce Stěbořice. Řešené prostory zahrnují vytvoření prostranství k posezení, čímž se zvýší jejich užitná hodnota.

Rekonstrukce chodníku a regenerace zeleně parku K. Engliše v Hrabyni

Projekt řeší revitalizaci zeleně v parku, která byla poškozená a potřebovala obnovu, dále je řešena rekonstrukce nevyhovujícího chodníku, obnova travnatých ploch v okolí a mobiliář. Výsledkem projektu je revitalizovaný obecní park v centru obce, v bezprostřední blízkosti obecního kostela, nedaleko obecního úřadu a místního kulturního domu, nedaleko obecní restaurace. Tento obecní park Karla Engliše je hojně využíván občany obce k relaxaci a odpočinku, včetně trvale žijících obyvatel Rehabilitačního centra, taktéž pacienty Rehabilitačního centra a jejich rodinnými příslušníky.

Doplňující objekt k zemědělské farmě - Jízdárna Velká Polom

Podstatou projektu je stavba nové zastřešené jízdárny. Žadatel chtěl rozšířit svou stávající nabídku a za tímto účelem vybudovat tomu odpovídající zázemí. Nová jízdárna umožňuje zkvalitnění agroturistiky, výcvikových podmínek a zvýšení bezpečnosti při výcviku koní, dětí, mládeže, dospělých.

Ovocný stánek **... lokální propagační akce**

OVOCE K LIDEM, LIDÉ DO SADŮ

Také v jarní sezoně putoval po obcích MAS Opavsko a Rozvoj Krnovska projektový **ovocný stánek**. Tentokrát jsme navštívili zámek v Linhartovech, Větrkovice, Davidův mlýn ve Starých Těchanovicích, slet čarodějnic v Jezdkovicích, zámecký park v Raduni, Arboretum v Novém Dvoře (Stěbořice). Největší akcí sezony byla bezesporu ta závěrečná v Hradci nad Moravicí spojená s velkou ovocnářskou soutěží dětí hradecké základní školy, přednáškou o projektu v bývalém kině a křtem vydané knihy „Ovoce Opavska, Krnovska a Osoblažska.“. Na Krnovsku projekt vyvrcholil povedeným cyklovýletem startujícím z Města Albrechtic. Účastníci po projetí Osoblažska spočinuli a slavnostně ukončili projekt v krásné ovocné zahradě obce Slezské Pavlovice.

A co se dělo na stánku letos? Opět jste se mohli ptát na různé ovocnářské problémy, diskutovat, prohlédnout si ukázky odborné literatury, ochutnat mošty nebo ovocné dobroty. Jelikož zjara nejsou k dispozici vhodná jablka, byla soutěž o nejdelší jablečnou slupku nahrazena roubovacím trenažerem. Roubování není obecně rozšířená dovednost, ale těší nás váš zájem se něco naučit a jsme rádi, že se při nácviku roubování nikdo nezranil.

Také cykloturisty zaujal ovocný stánek Davidův mlýn ve Starých Těchanovicích

Luštění kvízu v Arboretu Nový Dvůr

Ani ovocnářský kvíz neunikl vašemu zájmu. Odvážných soutěžících bylo sice méně než v loňském ročníku, ovšem dosahovali výrazně lepších výsledků. Do slosování jsme zařadili všechny vyplněné tikety, které neměly více než 3 chyby, tedy téměř všechny. Správné odpovědi na soutěžní otázky kvízu najdete na www.ovocne-stezky.cz. Na těchto stránkách jsou neustále doplňovány nejrůznější ovocnářské návody, články a recepty a řada dalších informací o aktuálním dění. Podělit se o své ovocnářské či kulinářské zkušenosti můžete i vy. Pošlete nám své rady, návody a tipy: co, jak a kdy na zahradě či v sadu děláte, jak pečujete o své ovocné stromy, jak zpracováváte ovoce a hlavně nám zasílejte recepty na ty největší ovocné dobroty.

Nezbývá než poděkovat návštěvníkům stánku za přízeň a zájem o ovocnářskou tematiku, soutěžícím za odvahu a hravého ducha. Doufáme, že jste se pobavili a něco nového z ovocnářství se dozvěděli. Při losování se štěstí usmálo na tyto výherce: Kateřinu Schustkovou, Jana Žůrka, Libuši Zichovou, Jarmilu Ryplovou a na čarodějnice z Jezdkovic. Gratulujeme a zasíláme drobné ceny.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

„Ovoce k lidem, lidé do sadů“ ohlédnutí vzad i pohled vpřed

Téměř před dvěma lety přišla skupinka nadšenců z Opavska a Krnovska se smělým nápadem: probudit na těchto územích skomírající a často již zapomenutou tradici ovocnářství. Pro dosažení svých cílů si vybrali Program rozvoje venkova, projekty Spolupráce.

Jak se v zápětí ukázalo z bohatých představ, které vytvářely pomyslný urostlý vysokokmen (od mapování přes kurzy, výstavy, exkurze až po výsadby alejí a genofondových sadů), se pod tíhou pravidel zvoleného programu stal spíše přísně střížený zákrsok, kterému však nešly upřít poměrně dobré vyhlídky na úspěšné zakořenění a růst.

Konečně mohl projekt začít vloni v létě a před námi stálo množství úkolů a výzev uspořádat 4 dny kurzů, 3 dny exkurzí, vytvořit webovou stránku a naplnit ji texty, databázemi, fotografiemi, recepty, dále nachystat desítku informačních materiálů a publikací (jejíž tloušťka se nakonec zastavila na téměř sto stranách), navštívit (často na kole) desítky sadů, zahrad, alejí, moštáren, palíren..., devatenáct místních akcí a na nich prezentovat náš projekt. K tomu všemu nás čekal ovocnářsky velmi podprůměrný rok (takovou neúrodu nepamatovali ani mnozí pamětníci), kdy část stromů nám nenabídla ani jeden svůj sladký plod. Tímto výčtem by se dala shrnout práce na projektu *Ovoce k lidem, lidé do sadů*. Lze však pokračovat i jinak: Během mapování jsme měli jedinečnou možnost poznat řadu zajímavých sadů, zahrad, alejí..., některé z nich ukrývaly 'Majory', 'Jakubinky', 'Sudetské renety', 'Margetinky' a jiné krajové odrůdy, na jejichž pojmenování jsme po roce mapování ještě kratčí. Setkávali jsme se s lidmi, pro něž se pěstování nebo zpracování ovoce stalo životní náplní, posláním (a nebylo jich málo) nebo koníčkem, který se teprve rozvíjí; s nadšenci, kteří touží po vysázení vlastních ovocných stromů a kteří bedlivě naslouchali během kurzů a exkurzí. Velkým překvapením pro nás bylo zanícení mladých účastníků tábora Blažené Osoblažsko, kteří po celý týden brázdili na kolech osoblažskou krajinu se zápisníky, fotoaparáty a krejčovským metrem, aby zaznamenali zajímavé ovocné stromy v zahradách, alejích nebo v nemálo případech v zapomenutém a zarůstajícím lesním porostu.

Během mapování i dalších aktivit jsme se nesetkali s jediným projevem odmítnutí, vlastníci zahrad a sadů nás vždy velmi ochotně pouštěli na své pozemky, často se rádi podělili o své zkušenosti a dojmy, dovolili nám odebrat vzorky plodů a následně rouby pro účely vytvoření malé školky genofondu ovocných stromů Opavska, Krnovska a Osoblažska.

Navíc se dle mého názoru po dobu celého projektu velmi zřetelně rozvíjely základní myšlenky Leaderu komunitní plánování a participace veřejnosti na všech činnostech projektu vznikaly nové vazby mezi profesionály v oboru pěstování a zpracování ovoce a zájemci z řad široké veřejnosti. Všichni, kdo se do projektu zapojili, zaslouží naše velké poděkování a uznání.

Náš projekt končí. Bude něco následovat nebo po celém *Ovoce k lidem...* zůstane "jen" knížka, webová stránka (www.ovocne-stezky.cz) a pár vzpomínek na návštěvu v sadu a palírně?

Rok je pro ovocný strom velmi krátká doba - prakticky stačí pro ujetí rouby. Teprve následující roky, v nichž se vytváří korunka, budou rozhodující. Výchovné řezy, které musí přijít v následujících letech, se do něj již nepočítají. Pokud však náš projekt zájemcům o ovocnářství něco dal, předal jim alespoň základní zásady ovocnářství, ukázal jim možnosti zpracování jejich výpěstků a cestu do ovocných školek, moštáren a palíren, zvýšil jejich všímavost k ovocným stromům v krajině je možné se spolehnout, že budou schopni o svůj symbolický stromek pečovat sami. Rádi jim nadále pomůžeme a budeme mít velkou radost z nových ovocných stromů, které se v zahradách, sadech i v krajině Opavska, Krnovska a Osoblažska objeví.

Hurá do sadů!

Radim Lokoč

Konference v Bruselu

Ve dnech 19.1. - 20.1.2011 se zástupci Olomouckého, Moravskoslezského a Královéhradeckého kraje účastnili mezinárodního setkání místních akčních skupin v Bruselu. Tento seminář pod názvem „Leader as a Driver for Rural Europe: Workshop for New LAGs“ (Leader jako hnací stroj pro venkovskou Evropu: seminář pro nové místní akční skupiny) organizovala Evropská síť pro rozvoj venkova. Toto setkání navštívilo přibližně 360 účastníků. Jednalo se o zástupce všech 27 členských zemí Evropské unie a to především místních akčních skupin, ministerstev zemědělství, Evropské komise, Evropské sítě pro rozvoj venkova, Evropského účetního dvoru a mnoha dalších. Českou republiku v Belgii reprezentovalo 13 zástupců místních akčních skupin. Naši pětičlennou výpravu tvořili zástupci místních akčních skupin: MAS Horní Pomoraví o.p.s., MAS NAD ORLICÍ a MAS Opavsko, které zastupovala Kateřina Gřondilová.

Vedoucím a průvodcem se stal Ing. Roman Haken z přerovského Centra pro komunitní práci střední Morava, jenž je rovněž v předsednictvu Evropského hospodářského a sociálního výboru (EHSV) a zároveň působí v sekcích Životní prostředí, rozvoj venkova a zemědělství (NAT) a Vnější vztahy (REX). Cílem semináře bylo povzbudit program LEADER v jednotlivých členských zemích a zvýšit povědomí o jeho strategické úloze pro rozvoj venkova. Setkání sloužilo zejména k výměně zkušeností a příkladů dobré praxe se začleněním metody LEADER do strategických plánů jednotlivých zemí. V průběhu těchto dvou dnů jsme se účastnili přednášek a seminářů na téma rozvoje venkova. Využili jsme rovněž prostoru pro volnou diskuzi, ve kterém jsme navázali kontakty pro možnou budoucí spolupráci na mezinárodních projektech. Volného času, kterého opravdu nebylo příliš, jsme využili k procházce po historickém centru města. Domů jsme se vrátili se spoustou zážitků, nápadů na projekty mezinárodní spolupráce a taškou plnou belgických pralinek.

Konference LINC 2011

Ve dnech 27.4.2011 - 30.4.2011 se zástupci MAS Opavsko Jirí Krist, Iva Cahelová a Kateřina Gřondilová zúčastnili mezinárodní konference LINC 2011 v lázeňském městečku na břehu Labe Bad Schandau. Zde jsme se setkali se zástupci místních akčních skupin z 11 evropských zemí. Měli jsem příležitost vyměňovat si zkušenosti v rámci programu LEADER. Díky této konferenci jsme získali spoustu nových kontaktů na kolegy v zahraničí a seznámili se se zajímavými projekty, které v jednotlivých zemích realizují.

Návštěva z Litvy

Dne 21.3.2011 naši kancelář navštívili zástupci tří místních akčních skupin z Litvy.

V kině v Hradci nad Moravicí pro ně Kateřina Gřondilová přichystala prezentaci v ruském jazyce o MAS Opavsku a realizovaných projektech. Jejich tříhodinová návštěva obsahovala kromě příkladů úspěšných projektů a diskuze také exkurzi na skutečně zrealizované projekty z programu LEADER.

Kateřina Gřondilová je doprovázela do Skřipova, kde v ZŠ shlédli kotel na peletky, zde je provázela ředitelka základní školy a starosta Skřipova. Další zastávkou byla návštěva sportovního hřiště u ZŠ v Raduni, které jim přišla představit starostka Raduně a poté se 20 členná skupina přesunula na hřiště ve Chvalíkovcích, kde shlédli novou výsadbu zeleně.

Tato exkurze získala mezi Litevci velký ohlas. V měsíci květnu přijelo díky tomuto kontaktu 70 Litevců do města Štramberku na LeaderFEST 2011.

Výroční členská schůze 5.5.2011

Jako již tradičně se na jaře odehrálo setkání členů Místní akční skupiny Opavsko. I tentokrát byl sál plný a pohodová atmosféra byla plná informací o fungování MASky, aktivitách, které jsme realizovali a také, jež plánujeme.

Zástupci kanceláře informovali také o Výroční zprávě za rok 2010. Vzhledem ke snaze o maximální transparentnost jsou také všechny informace na našem Webu www.masopavsko.cz. Zástupci členů projeví zájem o vstup do Euroregionu Silesia. Cítíme, že cesta přeshraniční spolupráce je jednou z dalších možností, jak zlepšit turistické povědomí o našem regionu a naopak poznat naše přátele z Polska.

Předávání cen - výherci ze zpravodaje podzim/zima 2010

Opět jsme losovali výherce, kteří zvládli doplňovačku v našem zpravodaji. Jako v minulosti i nyní museli čtenáři projít a pročíst zpravodaj, aby našli odpovědi do naší doplňovačky. V rámci zasedání výboru sdružení proběhlo losování a úspěšní výherci obdrželi dárkové tašky se zajímavými cenami. Tajenka zněla: **Zelené vánoce - bílé velikonoce.**

Gratulujeme ještě jednou všem výhercům a těšíme se na vaše odpovědi na aktuální doplňovačku, kterou naleznete na poslední straně našeho zpravodaje. Neváhejte a pište odpovědi na současný kvíz, těšíme se na ně....

Vylosovanými byli:

Svatopluk Řemelka
Hradec nad Moravicí

Jaroslav Výstrk
Hlavnice

Bořivoj Wolf
Stěbořice

Nadace ČEZ podpořila náš projekt "Poznej novou techniku"

Po opakovaném podávání se nám podařilo získat podporu z nadace ČEZ. Vytrvalost, nám přinesla podporu v období, kdy nadace praská pod náporom žadatelů. O to více si jí vážíme. Podpora byla poskytnuta v programu Zelená energie, kterou vyhlašuje skupina ČEZ.

Projekt, budeme realizovat v druhé polovině roku 2011 a plánované cíle jsou následující:

A, Školení pedagogických pracovníků v předmětech fyzika, chemie a pracovního vyučování - cílem je připravit dobře pedagogické pracovníky, informovat je o nových trendech v oblasti úspor energie alternativních zdrojů energie a výrobě energie celkově. Dále také upoutat pozornost v oblasti nových pohonů v automobilovém průmyslu a ukazovat nové cesty.

B, Publikace - pracovní výukový sešit. Pomůže pedagogickým pracovníkům při výuce. Materiál bude obsahovat již zmíněné oblasti: využívání energie a její výroba; alternativní zdroje energie především sluneční, větrná a vodíkové články; práce s měřicí technikou, modely a výukovým vybavením, které je součástí projektu. Nové pohony u aut - energie, vodík.

C, Sada vybavení pro výuku - 10 základních škol obdrží sady vybavení zaměřené na měření, fungování alternativních zdrojů a modelů, které tyto zdroje využívají. Cílem je zakoupení těchto sad vybavení, budou předány ZŠ na základě smlouvy o užívání za symbolickou 1 Kč.

D, Soutěž mezi žáky desíti ZŠ. Soutěž je plánována pro zvýšení motivace o moderní technologie a techniku se zaměřením na alternativní zdroje energie a úsporu energie. Vítězné týmy na 1., 2. a 3. místě budou oceněny dary, které poskytne žadatel MAS Opavsko.

O přesném místě a čase soutěže vás budeme informovat. Předpokládaný termín je prosinec 2011.

Těšíme se na realizaci tohoto projektu a věříme, že podpoříme zájem u mladých lidí o technické obory, kterou jsou v našem regionu vlekou šancí pro uplatnění na trhu práce.

Souprava palivového článku Power FCJJ-16
Souprava k solární výrobě proudu vodíkem využívá vratný PEM palivový článek.

Elektromerkur E1 - elektřina a magnetismus

Sada obsahuje 88 pokusů z elektrostatiky, elektřiny, magnetismu, elektromagnetismu a elektrochemie vysvětluje srozumitelnou a zábavnou formou podstatu jednotlivých experimentů a jevů.

Anemometry TESTO 410-1
Model TESTO 410-1 měří rychlost proudění vzduchu (větru) a teplotu vzduchu

Další projekty - GRUNDTVIG

Program GRUNDTVIG

projekt **Tradice a historie - jako základ bohatého života na venkově**
Projekt jsme předložili 19.2.2010.

Workshop probíhal od 23. do 29.6.2011. Zavítalo k nám celkem

12 zahraničních účastníků z 6 zemí Evropy a předávali jsme si

Zkušenosti v následujících oblastech:

- udržování spolkového života
- komunitní plánování a zapojení obyvatel
- organizace a realizace kulturních akcí s historickým kontextem a mezinárodních kulturně historických akcí (tradiční hudba, tanec)
- divadlo na venkově
- jak tradicemi oslovovat mladé lidi

Většinu času jsme strávili v Davidově mlýně v obci Kružberk. Celý personál nám připravil výborné zázemí a účastníci se nejen učili a poznávali, ale zažili v našem regionu řadu zajímavých věcí:

- gulášový festival
- práci v terénu
- ukázky projektů v našem regionu
- tradiční venkovskou zábavu a mnoho dalších

Jsm rádi, že jsme mohli pozvat naše hosty do našeho regionu a těšíme se na další spolupráci s regiony, ze kterých přijeli.

Oživlý svět technických památek

Jak jsme již informovali dříve, náš projekt byl podpořen z programu LEDADER - projekty spolupráce. V současné době zahajujeme jeho realizaci a již nyní nám přichází informace o objektech, které považujete za důležité technické památky v našem regionu. Tento fakt nás velmi těší, a pokud budete mít pocit, že je ve vašem okolí objekt, nebo technické vybavení, které má dle vás historickou hodnotu pro vaši obec, kontaktujte nás. Cílem projektu je podporovat jejich zachování a také prezentaci. Proto jsou významnými cíli našeho projektu aktivity zaměřené na děti.

Mezi tyto projekty spadá také již druhý schválený projekt spolupráce pod názvem „**Oživlý svět technických památek**“. Jde o projekt naší MAS Opavsko a MAS Nízky Jeseník. Cílem projektu je zmapovat, popsat a propagovat technické památky našich regionů.

Výstupem projektu bude:

- tištěný průvodce informačních plakátů a kolekce tématických pohlednic
- web památek s Informačním portálem o technických památkách
- propagační exkurze na území MAS Opavsko a MAS Nízky Jeseník
- workshop, pracovní setkání zaměřené na osvojení základních dovedností provozovatele technické památky
- interaktivní výukově popularizační multimediální DVD s videopříběhy

Literární díla žáků ZŠ v Hradci nad Moravicí Novodobé pověsti

Následující „novodobé pověsti“ jsou dílem žáků šestých tříd, kteří pracovali na zajímavém projektu. V první fázi studovali historii a také pověsti a báje z regionů svého bydliště. Následně bylo potřeba orientovat se v pověstech svého okolí. Poté měli děti za úkol vymýšlet nové pověsti, případně nechat se inspirovat vyprávěním pamětníků. Výsledky tohoto projektu si můžete přečíst níže. Děkujeme za tyto příběhy i za zajímavý projekt, který jistě dětem přiblížil historii míst, kde žijí. Pokud znáte nějaké pověsti či příběhy z vašeho okolí, zašlete nám je, rádi je otiskneme v našem zpravodaji.

Pověst o kamenech z Mariánských luk

Kdysi dávno žili v hradeckých lesích zlí loupežníci, loupili převážně u Mariánských luk. Nedaleko bydlel ovšem také vládce skal, vládl všem skalám v okolí. Jednou zaslechl, jak si lidé, co šli okolo jeho přibytku, šeptají: „Ti loupežníci z Mariánských luk jsou strašně zlí, jejich hamižnost nebere konce, nikoho nenechají na pokoji.“ Rozhodl se, že se přesvědčí. Převlékl se za obyčejného člověka, do ruky vzal uzlík a mířil si to k Mariánským loukám. Šel, pohvizdoval si a přepadl ho. Když takto zjistil, že i do chudáků se navázejí, odhodil převlek a promluvil hromovým hlasem: „Že jste tak zlí a krutí, dostanete trest, který si zasloužíte, budete mít tvrdé živobytí.“ A proměnil je všechny v kámen. Od té doby na Mariánských loukách leží všem pro výstrahu tyto balvany. Usedejte na ně proto opatrně.

Patrik Spáčil, žák třídy 6.B

Jak vznikl v Hradci nad Moravicí Kostel svatého Petra a Pavla

Kdysi dávno se hodně a často válčilo, loupilo a přepadávalo. Proto měly středověké hrady padací mosty, vysoké hrady a jinou důmyslnou ochranu. Lidé se snažili uchránit si své životy a majetek. Jednoho letního večera přišla před hradeckou bránu žena s malými chlapci jménem Petr a Pavel, byla to dvojčata. Znavení dlouhou vyčerpávající cestou však nestihli dorazit před klekáním a brána tak byla už zavřená. Žena svým synům pověděla: „Tak, děti moje, budeme muset přespat venku. Sedneme si tady pod starou košatou lípu a dočkáme rána.“ Chlapce přitiskla k sobě a všichni usnuli.

Jenže v noci přišla děsivá letní bouřka, doprovázená prudkým lijákem a větrem. Noční oblohu stíhal jeden blesk za druhým. Takovou bouřku nikdo dlouho nepamatoval.

Když ráno vyšli z hradu muži s dobyt看em na pastvu a ženy pracovat na pole, uviděli pod starou lípu mrtvou ženu, zasaženou bleskem, a dva malé pobíhající chlapce. I ta lípa, pod kterou zdejší lidé v horkých letních dnech po mnoho generací v chládku odpočívali, byla do půl kmene rozřezána.

V dutině stromu se v ranním rozbřesku něco zalesklo. Byl to poklad. „Zázrak, stal se zázrak! To jsou boží děti! Bůh je ochránil!“ zvolala jedna z žen. A muži se přidali: „Postavíme na tomto místě nový kostel a zasvětime jej těm dvěma hošíkům!“

Tak se také stalo. A chlapců se lidé ujali a vychovali je.

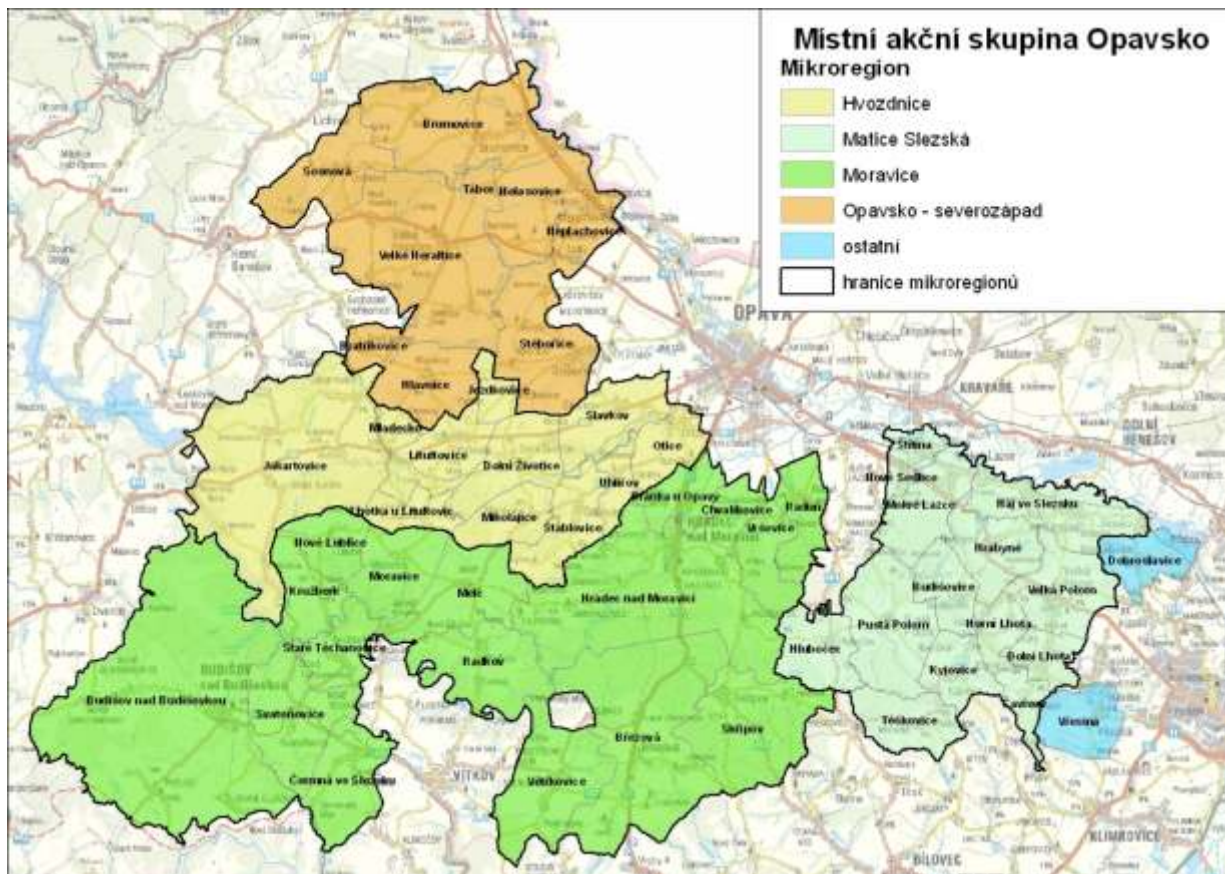
Petra Minářová, žákyně třídy 6.B

Hledáme literární díla (pověsti, pohádky, verše aj.), staré pohlednice a fotografie regionu
Vážení čtenáři,

pošlete nám i Vaše literární díla, případně pověsti a příběhy z vašich obcí a měst na adresu info@masopavsko.cz.

Nejde jen o původní texty, ale také o to, co se ve vaší obci traduje. Promluvte s vašimi dědečky a babičkami, podělte se s námi o paměti našeho regionu.

Území MAS Opavsko

VEŘEJNÝ SEKTOR

- mikroregion Matice slezská
- mikroregion Hvozdnice
- město Budišov nad Budišovkou
- obec Holasovice
- obec Velké Heraltice
- obec Stěbořice
- obec Skřípov
- obec Raduň
- obec Brumovice
- město Hradec nad Moravicí
- obec Hlavnice
- obec Neplachovice
- obec Branka u Opavy
- obec Braňkovic
- obec Vřovice
- obec Březová
- obec Melč

- obec Radkov
- obec Věřkovic
- obec Chvalíkovice
- obec Staré Těchanovice
- obec Moravice
- obec Kružberk
- obec Nové Lublince
- obec Pustá Polom
- obec Dolní Životice
- obec Slavkov
- obec Litultovice
- obec Mladecko
- obec Jezdkovice
- obec Lhotka u Litultovic
- obec Vřesina
- obec Uhlířov
- obec Otice

SOUKROMÝ SEKTOR

- Družstvo Zagra
- Jan Jasoněk
- Milan Klapetek
- Jan Lesák
- Oldřich Knopp - Kostka
- AGRONET Smolkov, s.r.o.
- Josef Dihel a syn, s.r.o.
- Zemědělské družstvo "Hraničáři"
- Výrobní a obchodní družstvo
- I. Hradecká zemědělská a.s.
- AGRIMEX Brumovice s.r.o.
- Vlastimil Pasič
- HESAKO zem. výroba s.r.o.
- OS ARVEN, Akademie rozvoje venkova
- Karel Šulc
- Zem. a obch. družstvo Hlavnice
- Okresní agrární komora Opava
- Mgr. Rostislav Tomáš
- Marín Krupa
- Vítězslav Fryč
- ENERGIA art&technology s.r.o.
- Ing. Pavel Škrábánek
- VITAREGIO o.s
- Mlýn U vodníka Slámy
- Vojtěch Binar
- AG družstvo Kružberk
- Pavel Košec (Včelařská firma Košec)

MIKROREGION MORAVICE

Branka u Opavy * Březová * Budišov nad Budišovkou * Čermná ve Slezsku * Hradec nad Moravicí * Chvalíkovice * Kružberk * Melč * Moravice * Nové Lublince * Radkov * Raduň * Skřípov * Staré Těchanovice * Svatoňovice * Věřkovic * Vřovice

MIKROREGION MATICE SLEZSKÁ

Budišovice * Čavisov * Dolní Lhota * Háj ve Slezsku * Hlubočec * Horní Lhota * Hrabyně * Kyjovice * Mokré Lazce * Nové Sedlice * Pustá Polom * Štítina * Těškovic * Velká Polom

MIKROREGION HVOZDNICE

Dolní Životice * Jakartovic * Jezdkovic * Lhotka u Litultovic * Litultovice * Mikolajice * Mladecko * Otice * Slavkov * Štáblovice * Uhlířov

MIKROREGION OPAVSKO SEVEROZÁPAD

Braňkovic * Brumovice * Hlavnice * Holasovic * Neplachovic * Sosnová * Stěbořice * Velké Heraltice

OSTATNÍ

Dobroslavice * Vřesina

Ivančin kapr

1 kapr, 1 lžička soli, 1 lžička pálivé papriky, 1 lžička sladké papriky, 1 stroužek česneku, 1 cibule, 5 bobkových listů, čerstvé oregáno, koření na ryby, 1 lžička černého pepře, 10 kuliček nového koření, olivový olej, špek

Kapra prošípkujeme, ingredience smícháme dohromady spolu s olejem (dle potřeby), mísu nebo pekáč vyložíme čerstvým oregánem, naložíme kapra na 12 hodin do lednice, poté pečeme na mramoru asi 15 minut na každé straně. Podáváme se sezónní zeleninou a chlebem.

Dábelské topinky

50 dkg pečeného nebo vařeného masa, 10 krajců chleba, 2 stroužky česneku, tuk na smažení dle potřeby, 100 g kečupu, dle chuti kyselý okurek, feferonka, cibule, dle potřeby sůl, pepř

Maso jemně umeleme spolu s okurkou, přidáme nasekanou cibuli s feferonkou. Okořeníme dle chuti a mažeme na opečené topinky, pořízené česnekem.

Hříbky po tramsku

40 dkg čerstvých hub nebo žampiónů, 40 dkg paprikových lusků, 2 rajčata, 12 dkg cibule, 12 dkg anglické slaniny, 8 vajec, mletý pepř, sůl

Hříbky očistíme a opláchneme. Na drobně nakrájené anglické slanině osmahneme drobně nakrájenou cibuli, přidáme nakrájené houby, paprikové lusky, rajčata a osolíme a opeříme. Po vysmahnutí přidáme vejce, která se směsí promícháme. Jako přílohu podáváme vařené

Sřelená koroptev

1,5 kg kuřecího, vepřového nebo hovězího masa či koroptev, 30 dkg bránice, 1 kg brambor, 30 dkg pórku, 2 ks papriky, hladká mouka, tuk, sůl a pepř

Maso nakrájíme na proužky, brambory, pórek a papriku na kousky, vše okořeníme. Maso i zeleninu smícháme a naplníme do bránice, kterou jsme si rozdělili na 10 dílů. Utvoříme balíčky, které klademe do zapékací misky a pečeme ve vyhřáté troubě alespoň 60 minut. Z výpeku uděláme šťávu. Podáváme se zeleninovým salátem.

NABÍDKA INZERCE

INFORMUJTE O VAŠICH SLUŽBÁCH

- o vaší **živnosti** (např. stolařské práce, opravy strojů a zařízení, stavební práce a jiné)
- nabízíte **služby** (internet, zemědělské produkty, pronájem prostor a jiné)
- o vaší **restauraci, ubytovací kapacitě**
- zaměřujete se na **cestovní ruch, wellness programy**

Informujte obyvatele **52 obcí** v našem regionu

Náklad jednoho vydání je přes **5000 výtisků**

Na území naší působnosti žije téměř **44 tisíc obyvatel**

Nabízíme vám inzerci v tomto ZPRAVODAJI, který vydává Místní akční skupina Opavsko.

V případě zájmu o INZERCI a informacích o podmínkách kontaktujte naše pracovníky na tel.: 736 484 636, případně emailu: info@masopavsko.cz. Sídlo kanceláře: Podolská 156, 747 41 Hradec nad Moravicí.

Doplňovačka o ceny

Vážení čtenáři,
na této stránce jsme pro vás připravili doplňovačku. Řadu odpovědí naleznete na stránkách našeho zpravodaje. Správné odpovědi pošlete do 15. září 2011 buď poštou na adresu MAS Opavsko, Podolská 156, 747 41 Hradec nad Moravicí nebo e-mailem na info@masopavsko.cz. Nezapomeňte napsat kontakt na vás, adresu, případně telefon, neboť 3 vylosovaní výherci od nás dostanou dárkový balíček v hodnotě 400 Kč. Vítězové budou uveřejněni v dalším čísle zpravodaje.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

-

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

1. Jak se jmenovalo setkání, které proběhlo v měsíci květnu ve Štramberku? 2. Napište název země, ze které přijelo nejvíce zahraničních zástupců na setkání ve Štramberku. 3. Napište název kopce, který se nachází v Brance u Opavy. 4. Jak se jmenoval program, v rámci kterého jsme zorganizovali mezinárodní workshop v Davidově mlýně? 5. Jaký projekt se podařilo zrealizovat v rámci Výzvy č. 2/2010 ve Velké Polomi? 6. Napište název obce, ve které se konal dvoudenní kurz, ve kterém se účastníci učili pracovat s veřejností. 7. Jak se jmenuje lázeňské město, které jsme navštívili v měsíci dubnu v Německu? 8. Kolik národností se účastnilo konference v LINC 2011? 9. V Hradci nad Moravicí se nachází kostel sv. ... a Pavla. 10. V letošním roce bude MAS Opavsko realizovat projekt Oživlý svět...památek. 11. Kružberk je název obce a také...nacházející se na území MAS Opavsko. 12. Jak se jmenuje organizace, pro kterou jsme napsali projekt do Regionálního operačního programu? 13. Kdo má svátek 25. listopadu? 14. Napište název státu, ze kterého přijeli 2 účastníci akce konané v květnu ve Štramberku. 15. Napište jméno osobnosti, jehož památku uctíváme 5. července. 16. Napište název potoku, který protéká Vřesinou u Ostravy. 17. Napište název místní části obce Neplachovice. 18. Napište název města, které v lednu navštívila manažerka MAS Opavsko. 19. Napište název obce, ve které se bude v příštím roce realizovat modernizace sportoviště. 20. Do jaké organizace, která se zabývá přeshraniční spoluprací, se rozhodlo vstoupit MAS Opavsko? 21. Která obec bude v příštím roce realizovat veřejné osvětlení z programu Leader?